

Taula Rodona I:
La literatura catalana actual

Vicenç Llorca
(Associació d'Escriptors en Llengua Catalana)

Entre la llum i la pluja

Benvolgudes senyores, benvolguts senyors:

Voldria començar la meva intervenció tot agraït en primer lloc al Comitè Organitzador del X Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes les facilitats donades a l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana a l'hora de coordinar aquesta taula rodona sobre «La literatura catalana actual». I molt especialment voldria destacar la tasca de Lídia Pons, Til Stegmann i els seus col·laboradors, a tots els quals felicito ja d'entrada per la seva magnífica feina.

Val a dir que en plantejar una sessió dedicada a la literatura catalana recent la primera cosa que s'imposa és establir una acotació del terreny. Des d'un punt de vista temporal, entendrem per «actual» el període comprès entre 1980 i 1994, tot centrant-nos en tres llocs —poesia, narrativa i assaig literari i prosa de no ficció— i en el marc socio-cultural en què es desenvolupen. D'aquesta manera, i per tal d'agilitar al màxim les intervencions, hem demanat als nostres ponents que orientessin les seves anàlisis cap a una temàtica. Així, Oriol Izquierdo plantejarà la seva intervenció des de l'anàlisi del context socio-cultural; Jaume Pérez Montaner des de la poesia; Isidor Cònsul des de la narrativa i Enric Sòria des de l'assaig literari i la prosa de no ficció.

Em permetran una lleu pinzellada per presentar els nostres ponents. Oriol Izquierdo (Barcelona, 1963) és crític i director literari de Proa. Ha format part del col·lectiu crític Joan Orja amb què va co-escriure el llibre *Fahrenheit 212*, punt de referència obligada a l'hora d'analitzar perspectives crítiques de la literatura desenvolupada al llarg dels vuitanta. És també un dels directores de la *Revista Magnètica*, la primera revista de literatura catalana editada en suport magnètic. Jaume Pérez Montaner (L'Alfàs del Pi, 1938), és poeta, crític, professor de la Universitat de València i traductor de poesia anglesa. Ha participat en nombroses iniciatives literàries i és actualment Vice-President de la Secció Valenciana de l'AELC. Isidor Cònsul (Bellpuig d'Urgell, 1948) és crític, autor de nombrosos articles i assajos sobre literatura catalana actual, estudis de Verdaguier, director de la revista *Crònica d'Ensenyament* i de la col·lecció de narrativa de l'editorial La Magrana i Secretari del

Centre del Pen Club Català. I, finalment, Enric Sòria (Oliva, 1958), poeta, assagista i dietarista, estudiós del moviment cultural de la comarca de la Safor; destaquen el seu dietari *Mentre parlem* i el poemari *Compàs d'espera*.

Enllestiré la meva presentació amb uns breus reflexions que serveixin per introduir la qüestió que ens ocupa. Indubtablement la dècada dels 80 passarà com un període clau de la literatura catalana. D'una banda, tenim el traspàs de nombrosos escriptors considerats els «clàssics» de la literatura catalana del segle XX. D'una altra, la consolidació de l'anomenada «Generació dels 70» i, alhora, l'eclosió d'un grup d'autors nascuts entre finals dels 50 i inicis dels 70, que significa una diversificació generacional i estètica interessant. Antologies com *Ser del segle* (1989) o *Camp de mines* (1991), entre d'altres iniciatives, han col·laborat decisivament en la presentació d'un nou panorama. I, tanmateix, també des del camp de les poètiques s'han produït fenòmens interessants. I és que després del realisme històric, la poesia catalana sembla haver entrat en tres línies —gens tancades, gens reduccionistes en la seva definició— que n'han determinat les diferents pràctiques. D'una banda tenim l'anomenada «poesia de l'experiència», d'una altra una continuació del neosimbolisme i, finalment, una recerca d'avantguarda, amb un grau d'incidència que guarda aquest mateix ordre d'exposició.

En la prosa, són també diversos els fenòmens, però hi sobresurt un debat entorn del que podríem anomenar literatura de mercat i literatura d'artista. En tot cas, el cert és que als vuitanta hem assistit a la consolidació de diversos noms i al descobriment de nous valors que auguren, si més no, un panorama esperançador. Per últim, i pel que fa a l'assaig literari i a la prosa de no ficció, s'observa potser una crisi pregona en l'acceptació social del gènere i, com a conseqüència, una minva de títols i col·leccions. Tot amb tot, i des de la pluralitat de perspectives que ofereix el gènere, constatem una sèrie d'autors ben interessants.

Som, doncs, davant un panorama ric i contradictori, apassionant, i amb aquell punt d'incertesa amb què els dies de primavera ens ofereixen un dubte entre la llum i la pluja. I, tanmateix, ningú no en negarà la seva bellesa. Moltes gràcies.